

Rumantsch en Svizra –
emprender, instruir, valitar
Français en Suisse –
apprendre, enseigner, évaluer
Italiano in Svizera –
imparare, insegnare, valutare
Deutsch in der Schweiz –
lernen, lehren, beurteilen

Passaport da las linguas

Reglamaint davart ils examens da rumauntsch per obtgnair ün passaport da las linguas

15-3-2021

Secretariat fide
Haslerstrasse 21
3008 Berna
031 351 12 12
info@fide-info.ch
www.fide-info.ch

Lia Rumantscha
Via da la Plessur 47
7000 Cuir
081 258 32 22
curs@rumantsch.ch
www.curs.ch

1 Ils examens da rumauntsch

- 1.1 Quist reglamaint cuntegna las disposiziuns dals examens da rumauntsch per obtgnair ün *passport da las linguas*.
- 1.2 Ils examens paun gnir fats i'ls idioms sursilvan, sutsilvan, surmيران, puter e vallader scu eir in rumantsch grischun.
- 1.3 Ils examens da rumauntsch permettann a las participantas ed als participants da cumpruver lur cumpetenzas in ün dals idioms u in rumantsch grischun süls nivels A1, A2 u B1 dal Ram europeic cumünaivel da referenza per las linguas e d'obtgnair ün *passport da las linguas* correspondent.
- 1.4 A do examens in scrit süls nivels A1 ed A2, ed examens a buocha süls nivels A2 e B1.
- 1.5 Ils examens vegnan mnos d'expertas e d'experts chi dispuonan dal seguaint profil d'exigenzas:
  - activited professiunela chi pretenda otas cumpetenzas linguisticas (lavor da perscrutaziun, traducziuns, lavor da medias);
  - experienza da püs ans ill'instrucziun da linguas cun creschieus in ün idiom rumauntsch u in rumantsch grischun;
  - avair frequento la scolaziun introductiva dal Secretariat fide.

2 Annunzcha

- 2.1 Pels examens as paun annunzcher tuot las persunas a partir da 16 ans, independentamaing da lur status da dmura.
- 2.2 Ils documaints d'annunzcha staun a disposiziun per teles-charger süllas paginas d'internet dal Secretariat fide e da la Lia Rumantscha.
- 2.3 L'annunzcha es pussibla da tuot las uras tal Secretariat fide u tal secretariat da la Lia Rumantscha.
- 2.4 Cun l'annunzcha conferman las participantas e'ls participants da l'examen d'esser d'accord cun quist reglamaint.
- 2.5 Zieva cha l'annunzcha es entreda survegnan las participantas e'ls participants üna conferma, il quint per la taxa d'examen e la comunicaziun da la data d'examen.
- 2.6 Scha qualchün retira si'annunzcha infra trais eivnas fin quatter dis da lavor aunz il termin, vain restituida la taxa d'examen minus üna taxa d'elavuraziun.

- 2.7 Scha l'examen vain desdit pü tard cu quatter dis da lavur aunz il termin d'examen u scha la persuna nu cumpera a l'examen, nu vain restituïda la taxa d'examen. In cas motivos e sün dumanda in scrit po gnir restituïda üna part da la taxa.

3 Ils examens

- 3.1 La part a buocha da l'examen düra 10 – 15 minuts e vain mneda d'almain duos expertas resp. duos experts.
- 3.2 Zieva la part a buocha segua la part in scrit chi düra maximelmaing 30 minuts.
- 3.3 Per l'examen nu sun permiss üngüns mezs d'agüd (p.ex. telefonin, vocabulari).
- 3.4 In cas d'ün impedimaint cumpruvo es que pussibel da permetter mezs d'agüd u da prolunger il temp d'examen.
- 3.5 Las participantas e'ls participants stöglian preschanter tar l'examen ün documaint d'identited cun fotografia.
- 3.6 Düraunt l'examen güdicheschan las expertas u ils experts preschaints las cumpetenzas a buocha ed in scrit tenor criteris definieus. Ils criteris sun manzunos ill'aggiunta da quist reglamaint.
- 3.7 Il Secretariat fide comunichescha ils resultats a las participantas ed als participants il pü tard 2 eivnas zieva l'examen.
- 3.8 Scha las participantas e'ls participants ragiundschan in almain üna part almain il nivel A1, survegnane ün *passport da las linguas*. Quel cumpruva las cumpetenzas linguisticas acquistedas a buocha ed in scrit culs nivels A1, A2 u B1.

4 Invista e recuors

- 4.1 Las participantas e'ls participants paun dumander da piglier invista dals documaints d'examen, e que fin 30 dis zieva ch'ellas/els haun survgnieu ils resultats. Quista dumanda stu gnir inoltreda in scrit al Secretariat fide.

La participanta u il participant scu eir eventuels rapreschantants leghels paun in seguit piglier invista dals documaints d'examen in preschentscha d'üna persuna da survagliaunza. Il Secretariat fide determinescha il lö e la data da l'invista. A nun es permiss da copcher (fotocopcher, fotografer u scriver giò) las lezchas d'examen.

- 4.2 Las partecipantas e'ls partecipants paun inoltrer ün recuors fin 40 dis zieva ch'ellas/els haun survgnieu ils resultats. Il recuors stu cuntgnair ün'argumantaziun. El es gratuit.

Ün recuors es pussibel, scha s'ho il suspect cha l'examen nu saja gnieu realiso in möd correct tenor il reglamaint. La valütaziun da las expertas e dals experts nu po gnir missa in dumanda.

Il Secretariat fide decida in prüma instanza davart il recuors. Scha quel vain approvo, po la partecipanta u il partecipant repeter l'examen gratuitamaing.

- 4.3 Cunter la decisiun dal Secretariat fide as po inoltrer ün recuors in seguonda instanza tar la Cumischiun da qualited fide. Il recuors stu gnir inoltro in scrit e cuntgnair ün'argumantaziun. El es gratuit. La Cumischiun da qualited fide decida definitivmaing.

5 Validited

- 5.1 Il reglamaint preschaint davart ils examens da rumauntsch per obtgnair ün *passport da las linguas* es gnieu approvo als 8 da marz 2021 da la Cumischiun da qualited fide ed aintra in vigur als 15 da marz 2021.
- 5.2 Müdedas da quist reglamaint stöglian gnir decisas da la Cumischiun da qualited fide.

Agiunta: Ils criteris da valütaziun

<p>A buocha</p>	<p>A2</p> <p>So describer il minchadi professiunel e privat in möd inclegiantaivel.</p> <p>So fer cuorts discuors, p.ex. per fixer ün termin.</p> <p>B1</p> <p>So discuorrer sainza grandas difficulteds davart situaziuns da la vita e describer process ed evenimaints in möd inclegiantaivel e coerent.</p> <p>So as parteciper sainza grandas difficulteds ad ün discuors persunel e respuonder a las dumandas da las partenarias da discussiun.</p>
<p>In scrit</p>	<p>A1</p> <p>So implir ün simpel formular cun indicaziuns davart l'egna persuna.</p> <p>So reagir süen ün messagi cuort (SMS), p.ex. per fer giò ün inscunter cun qualchün.</p> <p>A2</p> <p>Inclegia las infurmaziuns essenzielas d'ün text scrit, p.ex. il lö, il temp ed ils cuosts d'üna occurrenza.</p> <p>So implir formulars e scriver messagis cuorts in möd inclegiantaivel.</p>